

Összefogás az egyházzzenéért

15 éves a Szent Mihály-templom orgonája

Október 3-án lesz 15 éve, hogy felszentelték a Szent Mihály-templom új orgonáját. Az ide vezető út azonban egyáltalán nem volt zökkenőmentes. A hosszú ideig tartó, szép feladat egyes állomásait idéztük fel dr. Gyombolainé Kindler Edittel és Varga Tiborral.

Baróti István (1940–2014) az Esztergomi Főszékesegyház orgonaművésze és karnagya (1975), egyben az Esztergomi Érseki Hittudományi Főiskola (1980), majd a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Egyházzenei Tanszékének (1992) tanára is volt. Ő tervezte az esztergomi főszékesegyházi és a MŰPA orgonáját is. Hazai orgonahangversenyei mellett számos külföldi koncertet is adott. A dunakeszi Szent Mihály-templom orgonájának tervezését, a kivitelezési munkák lelkiismeretes felügyeletét a hosszú évek alatt ingyen vállalta el.

K.D.: Honnan jött az ötlet, hogy új orgonát kell építeni?

GyKE: Az 1892-ben, a bécsi Rieger műhelyben épített orgona annyira elöregedett, hogy nem volt képes már a liturgiát sem szolgálni. Dékány András egyházzénész 2001-2002-ben nagyon részletesen felmérte az öreg orgona állapotát. Nemcsak azt állapította meg, hogy a hangszer felújításra szorul, de azt is, hogy az nem képes hangjával betölteni az új templomban lévő hatalmas teret. Az új orgona építésére Gálík István, Dunakeszi szerte ismert felnőtt miniszter, orgonarajongó, kiváló érzékelő Baróti Istvánt ajánlotta, aki már 2003 elején felhívta arra a figyelmet, hogy a legnagyobb kihívást a finan-

zírozás fogja jelenteni. Ebben igaza is lett. Az egyházközség képviselő-testülete eleinte nem mert hinni abban, hogy egy ekkora volumenű tervet sikerre lehet vinni.

VT: Sőt! A képviselő-testület hosszasan gondolkodott, hogyan tudjuk előteremteni a pénzt. Létrehoztuk a Dunakeszi Szent Mihály Alapítványt, amelynek egyik célkitűzése az orgonaépítés volt, és megkezdtük a gyűjtést. Rendeztünk jótékonyági hangversenyeket, megkerestük a híveket, megszólítottuk a dunakeszi vállalkozókat, valamint Villási László kezdeményezésére létrejött az urnatemető is. Mindezekből sok adomány gyűlt össze, de a végső cél még mesz-

szinek tűnt. A képviselő-testületben többször is felvetődött, hogy hagyjuk az egészet, de szerencsére ez a vélemény egyszer sem jutott túlsúlyba.

GyKE: Végül a testület megszavazta az orgonaépítést. Fontos hangsúlyozni, hogy egy orgona nemcsak az ember öröme és Isten dicsőségére épül, de maradandó értéke lesz a templomnak akár több száz évig is. Nem egy egyszerű tárgy, hanem egy eszköz, amely el tudja mélyíteni a hitet az arra fogékony lelkekben.

VT: Tulajdonképpen az adománygyűjtések során is erre hivatkoztunk. Olyan orgonát szeretnénk volna már a kezdetektől, ami a város egyedi, kulturális célokat is kiszolgáló

hangszerévé válhat. És szerencsére így is lett!

GyKE: Végül a képviselő-testület teljes mértékben elkötelezte magát a közös álmunk mellett. Megbízást kaptam arra, hogy vezényeljem le a régi orgona elbontását, az új megtervezését, legyártását, felépítését. A mesebeli hét esztendeig tartó, viszontagságok-

Emlékszem, amikor Baróti István fent állt a kórus karzatán, majd azt mondta: „Megmondom, mekkora ez a templom. 5 cm-t szoktam csak tévedni.” Megmondta. Lemértük. 2 cm-t tévedett...

kal és örömeikkel teli nemes feladat volt!

VT: A jogi ügyekben Kaszap Tamásnak, a praktikus kérdésekben Szabó József önkormányzati képviselőnek tartozunk köszönettel. Sok támogatást kaptunk a Szászvárosi házaspártól és Prof. Dr. Kindler Józseftől, Edit apukájától is.

GyKE: És Tőled, Tibor! Iskolaigazgatóként és egyháztanácsi képviselőként egyaránt mindent megtettél, hogy legyen új orgonánk. Nem beszélve a Dunakeszi Szent Mihály Alapítvány kuratóriumáról, akik szintén sokat segítettek.

Ezután indult meg Baróti Istvánnal a tervezés. Sokszor találkoztunk, sokat beszélgettünk, tervezgettünk, időről időre pedig beszámoltam a képviselő-testületnek arról, hol tartunk.

Baróti tanár úr először készített egy tervet, amelyben kiszámolta, mekkora orgonára van szüksége a templomnak, amely a liturgikus célokra és színes zenetörténeti repertoárt biztosító koncertekre egyaránt lehetőséget adhat.

Ez alapján kellett kiírunk egy pályázatot, amelyre 3 orgonaépítő céget – a pécsi Angstert, a budapesti Aquincumot és a dunakeszi BKM Orgonaüzemet – hívtuk meg. Utóbbiak tették a nyertes ajánlatot. Akkoriban még úgy gondoltuk, hogy az orgona készen lesz 2006-ra, a templomépítés 250 éves jubileumára...

VT: Ekkor megint kibontakozott egy vita, mégpedig az árral kapcsolatban. Az akkori számítások szerint ugyanis 45 millió forintba került volna a hangszer. Bán Mihály, az egyházközség világi elnöke nagy segítséget nyújtott abban, hogy a képviselő-testületi tagok elfogadják: szükség van az új orgonára.

GyKE: Az akkori plébánosunk, Kurdics József atya egy kezdő összeget hagyott jóvá, mintegy ötmillió forintot. Mi pedig a már fent említett módokon tovább gyűjtöttünk. Elvi engedélyt kértünk dr. Beer Miklós megyés püspöktől, amelyet 2005-ben nem kaptunk meg, inkább elektromos orgona beszerzésére tett

javaslatot. Ebben az időszakban az egyházak nem voltak könnyű anyagi helyzetben, így az egyházmegye sem tudta volna megsegíteni a mi terveinket. Végül Varga László egyházmegyei zenei vezető segítő közbenjárására a püspök atya 2007-ben engedélyezte az orgonaépítést.

VT: Ugyanakkor a szükséges pénznek mintegy a fele állt csak rendelkezésünkre, nem is láttuk, honnan tudnánk többet előteremteni. Már ott tartottunk, hogy kénytelenek leszünk ennyi munka után feladni ezt, a számunkra fontos álmot.

GyKE: De ismét segítséget kaptunk, talán a Jóistentől is.

VT: Én is azt hiszem. Kurdics atya ugyanis bejelentette az egyik képviselő-testületi ülésen, hogy a vésztartaléki alapból az egyházközség további 20 millió forinttal tud hozzájárulni az orgonaépítéshez, és Dunakeszi Város Önkormányzata is anyagi támogatást adott. A pénzügyi folyamatok irányítását, az egyházközség részéről Balázs István projektmenedzser vállalta magára.

GyKE: A műemléki védelem alatt álló régi orgonát el kellett helyezni, amit a műemlékvédelmi hivatal akkor engedélyezett, ha máshol befogadják. Végül hatalmas erőfeszítések után a budapest-terézvárosi Avilai Nagy Szent Teréz-templomba került a hangszer, amelyet Horváth Zoltán plébános vezetése mellett felújítottak, és egyházzenei szakemberek gyakorlóhangszereként vették használatba. Ebben Szabó Gábor nyújtott segítséget.

VT: A dunakeszi összefogás szép példájának tartom, hogy az öregtemplomi orgona el-

bontását teljes mértékben saját erőből oldottuk meg, a budapestiek csak az elszállítását vállalták magukra. Ez pedig nagy dolog volt!

GyKE: Ezután megkezdődött az új orgona építésének előkészítése. A karzat padozatát át kellett alakítani, ezt is a hívek végeztek, kétkezi munkával. Végül eljutottunk oda, hogy megszületett a végeredményképpen 50 millió forintba kerülő új orgona!

Az orgona felszentelésére az első gondolatoktól számított hét év múlva, 2010. október 3-án került sor, mintegy 700 dunakeszi lakos jelenlétében. Az ünnepi esemény a Servite, a Harmonia Sacra és a Szent Mihály kórusok orgonán kísért nyitóénekekkel vette kezdetét. Dr. Beer Miklós megyés püspök ünnepi beszéde után Gyombolai Bálint Cesar Franck: *Panis Angelicus* c. művét énekelte. A szentmisét követően Békés Balázs, a BKM Orgonaüzem Kft. vezetője mesélt a hangszer megalkotásáról, végül Baróti István gyönyörű orgonakonzertje zárta az eseményt.

15 évvel később ismét az orgonát ünnepeljük, egyúttal a templomot, a közösséget, a teremítő erőt, amely létrehozta az új hangszer megszületéséhez szükséges összefogást. Szóljon az orgona, a zene ma és a jövőben is mindenkinek, aki meghallja ezt a hangot, és válaszol hívó szavára.

(KEREKES DÓRA)

A MI ORGONÁNK

A csúszkaláda rendszerű, kétmanuális, huszonnégy regiszteres hangszer homlokzati tervét Jámbor Andrea, három díszítőelemét pedig Mészáros Ferenc gödi fafaragó művész alkotta meg. Az ovális pajzsok közül a középsőn a sárkányt legyőző Szent Mihály, a másik kettőn Szent Cecília, illetve az „A. D. MMX” felirat szerepel. Orgonánk faanyaga: tölgy, borovi fenyő, wawa, bükk, éger, gyertyán és ében, 1638 sípja ón és ólom ötvözetéből készült. A hangszer 2013 óta Diósi Tamás orgonaművész-kantor gondozásában működik.